

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут управління
Кафедра освіти та управління навчальним закладом

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор
Класичного приватного університету
В.М. Огаренко
2021 року

ПРОГРАМА
додаткового вступного іспиту до аспірантури
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії

Запоріжжя, 2022

Затверджено:

на засіданні кафедри освіти та управління навчальним закладом
Протокол № 8 від 16.05.2022 року

на засіданні Вченої Ради Класичного приватного університету
Протокол № 10 від 29.06.2022 року

Укладачі: **А.В. Сущенко**, д.пед.н., професор

Т.І. Сущенко, д.пед.н., професор

М.Д. Дяченко, д.пед.н., доцент

О.Л. Самодумська, д.пед.н., доцент

І.І. Облєс, к.пед.н., доцент

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Завдання додаткового вступного іспиту – перевірка професійно-педагогічної кваліфікації особи, яка не має відповідної академічної освіти.

Додатковий вступний іспит має комплексний характер. У своїх відповідях на іспиті абітурієнти повинні показати глибину, повноту та усвідомленість знань відповідно до таких вимог:

1. Розуміння завдань модернізації, удосконалення системи, змісту, методів та форм освіти, визначених державними і нормативними документами (Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, Закон „Про освіту, Закон України „Про загальну середню освіту”, Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти, Концепції загальної середньої освіти (12-річна школа), Зміст освіти в сучасній школі. Державний стандарт середньої загальноосвітньої школи.

2. Науковість, системність і систематичність, логічність, культури мовлення.

3. Підтвердження теоретичних положень (категорії педагогіки, закономірності, принципи навчання і виховання), сформульованих у відповідях, прикладами та ілюстраціями з сучасного виховання і навчання, особистого досвіду педагогічної практики.

4. Розгляд питань в теоретико-педагогічних, історико-педагогічних, психологічних і методичних аспектах.

5. Аналіз педагогічних задач і відповідь за логікою: аналіз протиріч, висунення проблеми, аналіз вихідних даних, визначення системи методів, аналіз результатів.

Додатковий вступний іспит проводиться у формі усного екзамену з дисциплін, знання з яких є базовими для здобуття третього освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії, але відповідь вступники фіксують письмово на аркуші зі штампом Класичного приватного університету. Додатковий вступний іспит проводиться за отриманим екзаменаційним білетом, який містить три теоретичних запитання. Білет отримується методом

рандомізації. Тривалість додаткового вступного іспиту 3 години.

Вимоги до підготовки аспіранта:

Оцінювання підготовки аспірантів відбувається на підставі таких критеріїв: правильність відповідей (правильне, чітке, послідовне викладення ідей, понять фактів); ступінь усвідомлення матеріалу та самостійність міркувань; вміння користуватися засвоєними теоретичними знаннями, науковою термінологією; наявність власних суджень.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Програма додаткового вступного іспиту до аспірантури

за спеціальністю **011– Освітні, педагогічні науки**

1. Система вищої освіти згідно закону України «Про вищу освіту»
2. Розвиток вищої школи за умов децентралізованої моделі управління освітою. Академічна свобода ВНЗ
3. Законодавче забезпечення діяльності вищого колегіального органу громадського самоврядування ВНЗ - загальних зборів (конференції) трудового колективу
4. Закон України «Про вищу освіту» про порядок формування, повноваження та діяльність вчених та наглядової ради вищого навчального закладу
5. Типи вищих навчальних закладів та їх характеристика
6. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти
7. Освітньо-професійні, освітньо-наукові та наукові програми у ВНЗ
8. Наукові підходи в педагогіці вищої школи.
9. Компетентнісний підхід у підготовці фахівця
10. Педагогічні закономірності та принципи у педагогіці вищої школи
11. Викладачі і студенти як суб'єкти навчального процесу у ВНЗ. Їх права та обов'язки
12. Сутність, функції і завдання дидактики. Основні категорії дидактики вищої школи.
13. Принцип єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання у підготовці фахівця
14. Діяльнісний та системний підходи до навчання.
15. Сучасні вимоги до змісту вищої освіти
16. Зміст навчальної дисципліни у ВНЗ. Логічне структурування змісту навчальної дисципліни.

17. Основні характеристики практично-лекційного навчання. Лекційне заняття та його особливості
18. Практичне та семінарське заняття у вищій школі
19. Підходи до класифікації методів навчання. Багатомірність методів навчання
20. Методи навчання за джерелом інформації та умови їх вибору в педагогіці вищої школи
21. Методи навчання за логікою викладу навчального матеріалу та умови їх вибору в педагогіці вищої школи
22. Методи навчання за рівнем пізнавальної активності та умови їх вибору в педагогіці вищої школи
23. Результативність, ефективність, оптимальність навчального процесу у вищій школі
24. Види, форми та методи контролю у вищій школі. Моніторинг навчального процесу у ВНЗ
25. Варіативність підходів щодо оцінювання знань та умінь студентів
26. Емпіричні методи наукового дослідження у педагогіці вищої школи
27. Наукова діяльність студента. Вимоги до написання випускових робіт.
28. Методика організації самостійної навчальної роботи студентів
29. Інноваційні технології навчання у ВНЗ
30. Технологізація навчання. Технологічний підхід до навчання у ВНЗ
31. Модульно-рейтингова та кредитно-модульна технології навчання
32. Сутність, мета, завдання процесу виховання у вищому навчальному закладі
33. Організаційні форми виховання у ВНЗ
34. Методи виховання у ВНЗ
35. Функції куратора академічної групи. Робота куратора по формуванню студентського колективу
36. Студентське самоврядування в системі організації та координації виховної роботи факультету в контексті закону «Про вищу освіту»

37. Сутність понять: «управління», «менеджменту» та «менеджменту вищої школи»

38. Передумови виникнення вищої університетської та професійно-технічної освіти та професії вчителя у країнах Стародавнього Сходу. Греції та Римі (діяльність найбільших освітньо-наукових центрів «Академії» Платона, «Лікею» Аристотеля у стародавніх Афінах «Мусейону» в Олександрії; Виникнення вищої юридичної освіти та середньої професійно-технічної у Стародавньому Римі)

39. Розвиток вищої освіти у Візантії (Олександрія, Антіохія, Афіни, Бейрут, Кессарія). Набуття вищою освітою статусу державної. «Аудиторіум» - перший університет епохи раннього середньовіччя

40. Зародження університетської освіти у середньовічній Європі. Структура середньовічних університетів та система організації навчання (Болонський та Паризький університети)

41. Моделі «національних університетів» початку – середини ХХ ст : Гумбольдтська модель вищої освіти (Німеччина), інтернатна модель Великобританія), модель «великих шкіл» (Франція), «чикагська модель (США)

42. Діяльність та організація навчально-виховного процесу у Києво-Могилянській академії (1615-1817). Відродження Києво-Могилянської академії (1991)

43. Формування «посткласичної» моделі університету 1950-1960 – х рр.

44. Процеси глобалізації університетської освіти у другій половині ХХ ст. Реорганізація американської, європейської та англійської вищої освіти у другій половині ХХ ст.

45. Модернізація вищої освіти України в часи незалежності (1991-2016 рр.).

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань випускника до аспірантури відбуватиметься за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінок: 90-100 – «відмінно», 80-89 балів – «дуже добре», 70-79 балів – «добре», 60-69 балів – «задовільно», 59 і менше балів – «незадовільно».

Конкурсний бал (КБ) вступника до аспірантури складається за формулою: $KB = BIC * 0,7 + BIM * 0,3$, де:

BIC – результат вступного іспиту зі спеціальності (вага якого становить 70% конкурсного бала, ваговий коефіцієнт – 0,7);

BIM – результат вступного іспиту з іноземної мови (вага якого становить 30% конкурсного бала, ваговий коефіцієнт – 0,3).

Незадовільна оцінка з будь-якого вступного іспиту є підставою для відмови в допуску до подальших вступних іспитів. Перескладання ступних іспитів не дозволяється.

За результатами проведення вступних іспитів до аспірантури Приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника на основі конкурсу.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник. Київ: Либідь, 2008. 848 с.
2. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навч.-метод. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
4. Галузинський В.М. Євтух М.Б. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні. Київ, 1995. 168 с.
5. Гура О.І. Вступ до спеціальності: педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
6. Кудіна В. В., Соловей М. І., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи. Вид. 2-ге, допов. і переробл. Київ: Ленвіт, 2007. 194 с.
7. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
8. Моделювання професійної підготовки фахівців в умовах євроінтеграційних процесів: монографія/за ред. С. С. Вітвицької. Житомир: О. О. Євенок, 2019. 304 с.
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Київ: Академвидав, 2018. 456 с.
10. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посіб./за заг. ред. В. І. Лозової. Харків: Апостроф, 2011. 408 с.

Додаткова література:

1. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. Назва з титул. екрану.

2. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. Київ : Кондор, 2008. 272 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
4. Кайдалова Л., Щокіна Б. Педагогіка вищої школи. Методичні рекомендації для магістрантів спеціальності 8.000005 «Педагогіка вищої школи». Харків : Вид-во НФаУ, 2011. 24 с.
5. Кудіна В. В., Соловей М. І., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ : Ленвіт, 2007. 194 с.
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 486 с.
7. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник. За ред. В.І. Лозової. Харків : «ОВС», 2006. 496 с.
8. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді. Теорія і практика управління соціальними системами : філософія, психологія, педагогіка, соціологія : щоквартал. наук.-практич. журнал. Харків : НТУ «ХП», 2012. № 1. С. 29 – 33.
9. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. Київ, 2007. 232 с.
10. Педагогіка вищої школи: Навч. Посібник. За ред. З. Н. Курлянд. Київ : Знання, 2005. 399 с.
11. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін. 2-ге вид. Київ: Знання, 2005. 399 с.
12. Пеньков В. І., Губа А. В., Ващенко І. В., Стаднік А. В. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Харків. : НА НГ України, 2014. 226 с.
13. Троцько А. В., Лозова В. І., Іонова О. М., Золотухіна С. Т. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник. За заг. ред. В. І. Лозової. Харків: «Апостроф», 2011. 408 с.

14. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Київ : «Академвидав», 2007. 352 с.

15. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area. Режим доступу : www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/050221_ENQA_report.pdf. – Назва з титул. екрану